

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İÇANADOLU ORMANCILIK ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ARAŞTIRMA BÜLTENİ

ÇAM ORMANLARINDAKİ ÖLÜ ÖRTÜNÜN TEMİZLENMESİNDE YERLİ TIRMIKLAR İLE ÜÇGEN DİŞLİ TIRMIKLARIN İŞ RANDIMANLARI BAKIMINDAN MUKAYESESİ

1. GİRİŞ

Türkiye’de genel olarak orman yangınlarının söndürülmesinde kullanılan alet ve malzemeler tırmık, tahra, balta, kazma vs. dir. Ölü örtünün temizlenmesinde dolaşısıyla ilerleyen ateşin durdurulmasında en fazla yararlanan aletin tırmık olduğu şüphesizdir. Yangın, örtü yangını halinde devam ediyorsa önlenmesinde yalnız tırmık kullanmak yeterli olmaktadır.

Son zamanlarda uygulamada yer almaya başlayan üçgen dişli Amerikan tipi tırmıkların yerli tip tırmıklarımızdan üstün olduğu iddia edilmektedir. Orman yangınlarının söndürülmesinde hangi tip tırmığın memleketimiz şartlarında daha elverişli ve randımanlı olduğu bu araştırmanın konusu oluşturmıştır.

2. YAPILAN ÇALIŞMALAR

Araştırma, Güney Anadolu kızılçam ormanlarını temsilen Bük Araştırma Ormanında ve karaçam ormanlarını temsilen Burdur İşletmesine bağlı Aziziye Ormanlarında geçici deneme sahalarında yapılmıştır.

Bük Araştırma Ormanında 450 -700 m rakımları arasında muhtelif ekspozisyonlarda 25 X 40 m ebadında 10 adet, Aziziye'deki karaçam ormanlarında ise ortalama 1100 -1250 m rakımları arasında muhtelif ekspozisyonlarda 14 adet olmak üzere cem'an 24 deneme sahası alınmıştır. Bu

deneme sahalarının seçilmesinde; meşcere kesafetinin 0,5 den yukarı bulunmasına, bir yaşlı olup direklik veya ağaçlık çağında olmasına, alt tabakadaki ibre örtüsünün mütecanis bulunmasına ve mümkün olduğu kadar aynı kalınlıkta olmasına, arazinin çok az meyilli bulunmasına (% 5 civarında), diri örtünün ve şüceyratın az miktarda bulunmasına, arazinin kayalık ve çok taşlı olmasına, mümkün olduğu kadar deneme sahalarının birbirine benzer olmalarına dikkat edilmiştir.

Fiziki yapıları ve yaş itibariyle mümkün olduğu kadar bir birine benzer durumda olmalarına, çalışkanlık durumlarının aynı seviyede bulunmasına, ruh haleti bakımından anormal durumda bulunmalarına dikkat edilmiştir.

Deneme sahaları 8 eşit parsel ve iki blok’a ayrılmıştır. 8 adet işçi, önceden ormanda yerleri tesbit edilen deneme sahalarına yorulmadan (motorlu taşıtlarla) getirilmiştir. İş güçleri ve randımanları mukayese edilecek 4 adet yerli tırmık ile 4 adet üçgen dişli Amerikan tipi tırmık kur'a ile yani tesadüfi olarak işçilere tevzi edilmiştir. Yerli tırmığı alan 4 işçi A blokunun 1, 2, 3, 4 Nolu parsellerine, üçgen dişli tırmıkları alan 4 işçi de B blokunun 5, 6, 7, 8 Nolu parsellerine yine tesadüfi olarak dağıtılmışlardır. Tırmıklama işine aynı anda sinyal verilmek suretiyle başlatılmış ve kronometre tutulmuştur. Her işçinin tırmıklama işini bitirdiği an kaydedilerek sahayı ne kadar

zamanda tırmıklamış olduğu tesbit edilmiştir. Diğer deneme sahasının tırmıklanma işine başlanmadan önce bu kez önceki deneme sahasında yerli tırmık ile çalışan işçilere üçgen dişli, üçgen dişli ile çalışan işçilere de yerli tırmık verilmiştir. Ve aynı çalışma tekrar edilerek işçilerin parselleri tırmıklama için sarfettikleri zaman kaydedilmiştir.

3. SONUÇ ve ÖNERİLER

Yerli tırmıklar ile üçgen dişli amerikan tipi tırmıkların iş güçleri ve randımanlarını mukayese etmek maksadıyla arazide yapılan denemeler sonucunda elde edilen kıymetler matematik - istatistik yönden analize tabi

tutulduğunda bu iki tip tırmık arasında önemli sayılabilecek bir farkın mevcut olmadığı ortaya çıkmıştır.

Yerli tip tırmıkların haiz bulunduğu bazı özelliklerinden dolayı tatbikatta öncelikle kullanılması ve üçgen dişli tırmıklara tercih edilmesi tavsiye edilir. Bu özellikler şunlardır :

1. Yerli tip tırmıkları her yerde bulmak ve satın almak mümkündür.
2. Halkımız ve orman işçilerimiz yerli tip tırmıklara alışkındır.
3. Yerli tip tırmıklar daha ucuzdur.
4. Yerli tip tırmıklar az farkla da olsa üçgen dişlilerden daha hafiftir.

Teknik Bülten No: 18

Yayın Yılı: 1967

Kurum: İç Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Ankara.

Yazışma Adresi: İç Anadolu Ormancılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, ANKARA

Tel: (0 312) 213 17 34 Faks: (0 312) 212 29 44

E-posta: oea@ogm.gov.tr, Web: <http://www.oea.gov.tr>

Proje Lideri: ali ERDOĞAN

Proje Yürütücüleri: -